

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від .09.2020
(протокол №)

Силабус
навчальної дисципліни
Основи римського приватного права
2020-2021 навчальний рік

Освітня програма: **Право**
Спеціальність 081 Право
Галузь знань 08 Право
Рівень вищої освіти бакалавр

Викладач (і)	к.і.н., доцент Папанова Валентина Анатоліївна
Посилання на сайт	
Контактний тел.	+380501602467
Е-mail викладача:	vpapanova1953@gmail.com
Графік консультацій	

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	16	14	56	залік

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: право, джерела, особи, правовідносини, позов, захист прав, засоби преторського захисту, володіння, власність, сервітут, забор'язання, спадок.

Мета та предмет курсу:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» є ознайомлення з історією виникнення і розвитку римського приватного права, його джерелами, змістом, історичним і сучасним значенням та з правовою культурою Стародавнього Риму, з основними інститутами римського приватного права, а також показати вплив римського приватного права на розвиток сучасної світової цивілістики та цивільного права України зокрема. Дисципліна «Основи римського приватного права» є дисципліною, яка закладає не тільки основи правової культури, а й юриспруденції загалом, дає знання про історію становлення та розвитку багатьох інститутів сучасного права.

Предметом навчальної дисципліни є приватне (цивільне) право античного Риму. Основна увага приділяється правовим інститутам, які були найбільшою мірою опрацьовані юристами стародавнього Риму та зумовили подальший розвиток приватного (цивільного) права майже всіх держав континентальної Європи і більшості країн світу, в тому числі сучасної України.

Компетентності та програмні результати навчання:

№	Програмні компетентності	Компетентності	Результати навчання
1.	Загальні	ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання ПРН19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права ПРН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
2.	Фахові (правові)	ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти	ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
		ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції. ФК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.	ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми ПРН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій
		ФК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.	ПРН22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
		ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.	ПРН13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1.

Загальна частина римського приватного права

Тема 1. Поняття, предмет та система римського цивільного права.

Тема 2. Суб'єкти цивільних правовідносин (фізичні та юридичні особи).

Тема 3. Сімейний статус фізичної особи

Тема 4. Захист цивільних прав.

Змістовий модуль 2.

Речі та речові права в римському праві

Тема 5. Речі як об'єкти римського права

Тема 6. Володіння. Право власності

Тема 7. Права на чуже майно.

Змістовий модуль № 3.

Загальні положення про зобов'язання в римському праві

Тема 9. Загальне вчення про зобов'язання.

Тема 10. Окремі види зобов'язань

Тема 11. Спадкове право.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с · р ·
2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальна частина римського приватного права												
<u>Тема 1.</u> Поняття, предмет та система римського	6,5	0,5				6						

цивільного права												
<u>Тема 2.</u> Суб'єкти цивільних правовідносин (фізичні та юридичні особи)	8	1	1			6						
<u>Тема 3.</u> Сімейний статус фізичної особи	8	1	1			6						
<u>Тема 4.</u> Захист цивільних прав.	8,5	0,5	2			6						
Разом за ЗМ 1	32	4	4			24						
Змістовий модуль 2. Речі та речові права в римському праві												
<u>Тема 5.</u> Речі як об'єкти римського права	9	2	1			6						
<u>Тема 6.</u> Володіння. Право власності	10	2	2			6						
<u>Тема 7.</u> Права на чуже майно	8	2	2			4						
Разом за ЗМ2	27	6	5			16						
Змістовий модуль № 3.												
Загальні положення про зобов'язання в римському праві												
<u>Тема 8.</u> Загальне вчення про	9	2	1			6						

зобов'язання.												
<u>Тема 9.</u> Окремі види зобов'язань	10	2	2			6						
<u>Тема 10.</u> Спадкове право	9	2	2			5						
Разом за ЗМ 3	28	6	5			16						
Усього годин з заліком	90	16	14			56						

Методи навчання:

- лекції,
- семінарські та практичні заняття,
- консультації.
- стандартизовані тести;
- складання та розв'язування задач;
- наскрізні проекти;
- презентації
- виступи на наукових заходах.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Лекція – це метод, за допомогою якого викладач у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою.

Інформаційна лекція. Призначена для загального інформування про сутність основних питань відповідної теми, проблеми тощо. Не передбачає активізацію пізнавальної діяльності студентів. Як правило, матеріал на такій лекції викладається у вигляді монологу.

Проблемна лекція. У ній подаються складні дискусійні питання, з яких наука і практика не виробили єдиних рішень. Особливістю такої лекції є постановка на початку лекції проблемної ситуації, яка вирішується в процесі викладення матеріалу при активній участі студентів.

Лекція-діалог – це лекція, яка читається двома лекторами по черзі відповідно до попереднього розподілу матеріалу

Лекція-візуалізація являє собою візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання або аудіо-відеотехніки (відео-лекція). Така лекція – це розгорнуте або коротке коментування візуальних матеріалів, що переглядають.

На семінарських заняттях поєднуються методи навчання – наукові семінари, дискусії, презентація рефератів, тестування, складання і рішення логічних задач.

Політика оцінювання. Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів• без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Політика

щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

При читанні лекцій та проведенні практичних занять використовуються мультимедійні технічні засоби.

Система оцінювання та вимоги: Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрою і здійснюються шляхом усного опитування студентів, проведення контрольних робіт, виконання завдань та вирішення задач із практичних проблем. Проміжний контроль здійснюється шляхом проведення модуля (модульний контроль). Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання шляхом проведення іспиту. Форма проведення іспиту – письмова, усна, тестова тощо - затверджується кафедрою.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума	
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2			Змістовий модуль №3			100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	50

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Поняття і предмет римського цивільного права та його відмінність від сучасного римського цивільного права.
2. Система римського цивільного права.
3. Відмінність римського публічного, римського приватного і римського цивільного права.
4. Історична роль римського цивільного права.
5. Право цивільне і право преторське: їх становлення, розвиток і відмінності.
6. Види джерел римського цивільного права.
7. Джерела пізнання римського цивільного права.
8. Основні групи римського населення.
9. Суб'єкт права, особа, як суб'єкт права.
10. Основні ознаки суб'єкта права.
11. Поняття і зміст правоздатності за римським правом.
12. Поняття і зміст дієздатності за римським правом.

13. Римське громадянство (виникнення, набуття, припинення).
14. Правове становище римських громадян.
15. Правове становище латинів.
16. Правове становище перегринів.
17. Правове становище вільновідпущеників.
18. Правове становище колонів.
19. Правове становище рабів.
20. Юридична особа в римському приватному праві.
21. Представництво в римському приватному праві.
22. Римська сім'я. Агнатське та когнатське споріднення.
23. Шлюб у Стародавньому Римі.
24. Правовідносини подружжя у Стародавньому Римі.
25. Правовідносини батьків і дітей у Стародавньому Римі.
26. Форми захисту прав у Стародавньому Римі: загальна характеристика.
27. Приватна саморозправа.
28. Поняття і види римського цивільного процесу.
29. Легісакційний процес.
30. Формулярний процес.
31. Екстраординарний процес.
32. Поняття і види позовів.
33. Речовий позов (*actio in rem*) та особистий позов (*actio in personam*).
34. Позовна давність.
35. Спеціальні засоби преторського захисту.
36. Поняття та класифікація речей у римському праві.
37. Поняття, загальна характеристика та види речових прав.
38. Загальне вчення про володіння.
39. Виникнення і припинення володіння (посідання).
40. Види володіння.
41. Захист володіння.
42. Поняття права власності, його формування у Стародавньому Римі.
43. Види права власності.
44. Спільна власність.
45. Способи набуття права власності.
46. Обмеження права власності.
47. Припинення права власності.
48. Захист права власності.
49. Поняття та види прав на чужі речі.
50. Сервітут (право обмеженого користування чужим майном): загальна характеристика.
51. Земельні сервітути.
52. Особисті сервітути.
53. Емфітевзис (право користування чужою земельною ділянкою сільськогосподарсько-
54. го призначення).
55. Суперфіцій (право користування чужою земельною ділянкою для забудови в межах населеного пункту).
56. Заставне право.
57. Поняття і види зобов'язань.
58. Сторони у зобов'язанні.
59. Підстави виникнення зобов'язання.
60. Зміст зобов'язання.

61. Виконання зобов'язання.
62. Забезпечення виконання зобов'язання.
63. Наслідки невиконання зобов'язання.
64. Припинення зобов'язання.
65. Поняття і види договорів у римському праві.
66. Зміст договору.
67. Умови дійсності договорів.
68. Укладення договорів.
69. Вербальні контракти.
70. Літеральні контракти.
71. Консенсуальні контракти.
72. Реальні контракти.
73. Безіменні контракти.
74. Пакти.
75. Квazіконтракти.
76. Становлення поняття та загальна характеристика зобов'язань із деліктів.
77. Види деліктних зобов'язань.
78. Квazіделікти.
79. Поняття спадкового права, основні етапи його розвитку в Стародавньому Римі.
80. Види порядків спадкування.
81. Спадкування за заповітом.
82. Спадкування за законом.
83. Прийняття спадщини.
84. Легати та фідейкоміси.
85. Захист спадкових прав.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка ECTS
Всього складали		
зараховано	90-100	A
	77-89	B
	65-76	C
	58-64	D
	50-57	E
не зараховано	20-49	FX
	1-19	F

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набутих знань до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студенту, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

Методичне забезпечення

1. Папанова В.А. Навчально-методичний комплекс з спецкурсу «Основи римського приватного права» : посібник для студентів. - Бердянськ, 2020

Основна

1. Агафонов С.А. Римське право : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. - К. : КНЕУ, 2005. - 144 с.

2. Гай. Институции / Перевод Ф. Дыдынского / Под ред. Л.Л. Кофанова и В.А.Савельева. - М.:Юристь, 1997. - 368 с.

3. Дигесты Юстиниана / Перевод с латинского; Отв. ред. Л.Л. Кофанов. В восьми томах. - М.:«Статут», 2002. - 231 с.

4. Кирпичов О.А., Соловйова В.В. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вищ. навч.закл. - Донецьк : Юго-Восток, 2007. - 320 с.

5. Орач Є.М., Тищик Б.И. Римське приватне право. Академічний курс : підруч. для студ. вищ.навч. закл. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - К. : Ін Юре, 2012. - 390 с.

6. Основи римського приватного права: Підручник / В.І. Борисова, Л.М. Баранова, М.В.Домашенко та ін.; За заг. ред. В.І. Борисової та Л.М. Баранової. - Х.: Право, 2008. - 224 с.

7. Підпригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право : підруч. - 2-ге вид. - К. : Юрінком Інтер, 2009. - 528 с.

8. Підпригора О.А. Римське приватне право. Академічний курс : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закладів. - 3 вид., перероб. та доп. - К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2001. - 440 с.

9. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [І.О. Ізарова, Т.М. Вахонєва, Н.В. Павловська] ; за заг. ред. канд. юрид. наук І.О. Ізарової. - Чернігів : [Черніг. держ. ін-т права, соц. технологій та праці], 2010. - 300 с.

10. Макаrchук В.С. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вузів. - К. : Атіка, 2007. - 256 с.

11. Трофанчук Г.І. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вузів. - К. : Атіка, 2006. - 248 с.

12. Скрипилев Е.А. Основы римского права : Конспект лекций. - 4-е изд. - М.: Ось-89, 2005. - 208с.

13. Сліпченко С.О., Шишка Р.Б. Римське приватне право в таблицях / Національний ун-т внутрішніх справ. - Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2001. - 252 с.

Додаткова

14. Агафонов С. Особливості припинення шлюбу розлученням за стародавнім римським цивільним правом // Юридичний журнал. - 2005. - № 10. - С. 64-66.

15. Балко О. Становлення інституту шлюбу в римському праві та у країнах романо-германського типу правової системи // Віче. - 2010. - № 12. - С.5-6.
16. Безклубий І. Інститут евікції в Стародавньому Римі та цивільному праві України // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2008. № 5. - С.44-55.
18. Безрук Л. Розвиток інституту іпотеки в Стародавньому Римі // Економіка, Фінанси, Право. -2009. - № 5. - С.34-38.
19. Берестова І. Безпідставне збагачення: інститут набуття, зберігання майна без достатньої правової підстави у системі римського права // Вісник прокуратури. - 2003. - № 10. - С. 60-64.
20. Братасюк В. Римське право як форма вираження принципу суб'єктивно-індивідуальної волі // Українське право. - 2003. - №1. - С. 207-212.
21. Браткин Д. Судебный прецедент в римском Египте (I-III вв. н.э.) // Весник древней истории. - 2008. - № 3. - С. 81-93.
22. Буткевич О. Міжнародно-правові погляди глосаторів і постглосаторів // Часопис Київського університету права. - 2007. № 3. - С.169-173.
- Васильченко В.В. Римське спадкове право на тлі права сучасного. Запоріжжя: Верже, 1999. - 130 с.
- Вовк В. Взаємозв'язок релігії, магії і права у римській культурі // Часопис Київського університету права. - 2008. - № 4. - С. 24-29.
- Вовк В. Знаково-символічний характер одягу в межах римського права // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. - 2010. - № 2. - С. 267-274.
- Вовк В. Приватно-правова технологія стародавніх римлян як конструювання правової реальності // Адвокат. - 2009. - № 2. - С. 22-25.
- Вовк В. Промовляння і мовчання як конструктивні елементи римського права // Адвокат. - 2009. - № 3. - С. 39-42.
- Вовк В. Римська правова дійсність і комедії Плавта // Часопис Київського університету права.- 2010. - № 1. - С. 23-27.
- Вовк В. Смерть та мертве тіло як елементи римського права // Часопис Київського університету права. - 2009. - № 4. - С. 26-31.
- Вовк В. Тіло раба як феномен правової дійсності // Часопис Київського університету права. - 2009. - № 1. - С. 25-30.
- Вовк В. Юридична рівність у римському праві // Адвокат. - 2009. № 6. - С. 29-32.
- Вовк В.М. Римське право як феномен правової дійсності: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.12 / Нац. акад. внутр. справ. - К., 2011. - 32 с.
- Гетьман-Павлова І. Народные иски из квазиделиктов в римском праве // Государство и право.- 2007. - № 5. - С. 101-108.
- Гонгало Р.Ф. Суперфіцій у римському праві та контексті правової його рецепція у сучасному цивільному праві України: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / НАН України ; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. - К.: НАН України ; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького, 2000. - 18 с.
- Гусарєв С. Юридична професія в контексті правової спадщини Риму // Часопис Київського університету права. - 2006. - № 1. - С. 21-24.
- Гутьєва В.В. Емфітевзис у римському праві та його рецепція у праві України: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.01 / Львівський нац.ун-т ім. Івана Франка. - К.: НАН України ; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького, 2000. - 18 с.
- Дмитрієва Ю. Виникнення та розвиток інституту простого товариства: роль римського приватного права у цьому процесі // Право України. - 2007. - № 6. - С.126-130.

Достдар Р. Рецепція греко-римського права в цивільному уложенні // Юридична Україна. - 2009. - № 1. - С. 65-66.

Древний Рим : энциклопедический справочник : пер. с англ. / Л. Адкинс, Р. Адкинс. - М.: Вече, 2009. - 528 с.

Древний Рим. Взлет и падение империи : пер. с англ. / С. Бейкер. СПб. : Амфора, 2008. - 452 с.

Задорожній А. «Руська правда» і Римське право: порівняльний аспект // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2009. - № 1. - С.49-53.

Задорожній Ю. Започаткування римським правом принципів права у країнах романо-германської правової сім'ї // Право України. - 2010. - № 3. - С. 272-276.

Задорожній Ю. Роль римського права у процесі становлення та розвитку університетів у країнах Західної Європи // Право України. - 2009. - № 3. - С.153-160.

Задорожній Ю. Формування інституту позадоговірних зобов'язань у римському праві // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2006. - № 13. - С.113-117.

Закорецька Л. Види прав на чужі речі: порівняльний аналіз за римським приватним правом та сучасним цивільним правом // Право України. - 2007. - № 8. - С. 104-107.

Иванова И. Защита прав лиц, не участвовавших в деле, в римском гражданском процессе // Весник Моск. ун-та. Сер.11. Право. - №1. - С. 81-92.

Качур В. Природні умови обмеження правосуб'єктності фізичних осіб у Стародавньому Римі // Часопис Київського університету права. - 2010. - № 3. - С. 8-12.

Качур В. Соціальні умови обмеження правосуб'єктності фізичних осіб у Стародавньому Римі // Часопис Київського університету права. - 2010. - № 4. - С. 23-27.

Качур В. Співвідношення понять «Persona», «Status» і «Caput» у римському праві // Часопис Київського університету права. - № 2. - С. 21-25.

Колосова А. Римське приватне право та його вплив на розвиток сучасного цивільного права // Юридична Україна. - 2006. - № 9. - С. 22-25.

Кофанов Л. Римская civitas и муниципальное право эпохи Республики // Весник древней истории. - 2007. - № 3. - С. 101-119.

Кофанов Л. Сакральное право и эволюция так называемых «Царских законов» в VIII-VI вв. до н.э. // Весник Древней истории. - 2006. - № 1. - С. 41-71.

Кузищин В. Формирование права частной собственности в Римской юриспруденции во II-I вв. до н.э. // Вопросы истории. - 2008. - № 6. - С. 26-36.

Лингготт З. Право и юрисдикция в римском праве // Весник древней истории. - 1998. - № 4. - С.30-36.

Майданник Н. Поняття і місце натуральних зобов'язань у приватному праві Стародавнього Риму // Юридична Україна. - 2007. - № 8. - С. 64-69.

Михайлюк О. Формування інституту поруки у римському приватному праві // Юридична Україна. - 2005. - № 2. - С. 34-39.

Павленко Д. Принцип добросовісності в римському праві та зобов'язальному праві України: порівняльний аналіз // Підприємництво, господарство і право. - 2006. - № 4. - С. 129-132.

Паракуда О. Виникнення ідеї гарантії як способу забезпечення зобов'язань у римському приватному праві // Наше право. - 2008. № 4. - С. 16-21.

Петрова Л.В., Петренко С.В. До рецепції римського права // Правова держава. - 2002. - С. 426-433.

Підопригора О. Захист володіння за римським приватним правом // Право України. - 1999. - №4. - С. 18-35.

Підопригора О. Римське право і майбутнє правової системи України // Вісник академії правових наук України. - 1999. - № 1. С. 95-103.

Піцан О. Відносини творчості та їх правове регулювання у Стародавньому Римі // Адвокат. - 2004. - № 4. - С. 40-42.

Прутян Д. Інститут опіки за римським правом та його рецепція в сучасному законодавстві України // Юридический весник. - 2000. № 4. - С.145-151.

Рабінович С. З історії античного праворозуміння // Юридична Україна. - 2006. - № 10. - С. 6-9.

Рабінович С. Нормативні образи «природного»: римське право і сучасність // Вісник академії правових наук України. - 2008. - № 2. - С.47-56.

Рибачок В. Становлення інституту іпотеки та механізму оформлення іпотечних договорів за часів римського права // Часопис Київського університету права. - 2009. - № 3. - С.150- 156.

Римське право і сучасність : матеріали Міжнар. наук. конф., 24 трав. 2013 р. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Півд. регіон. центр Нац. акад. прав. наук України, Міжнар. гуманіт. ун-т ;[упоряд.: Н. С. Адаховська ; за заг. ред. Є. О. Харитоновна]. - О. : Фенікс, 2013. - 364 с.

Римське право та правова культура Європи / ред. А. Дембінські, М. Йоньца ; Люблінський католицький ун-т Іоана Павла II, Люблінська школа бізнесу Фондації Розвитку ЛКУ. - Люблін: Видавництво Люблінського католицького ун-ту, 2008. - 141 с.

Русу С.Д. Суб'єктний склад деліктних зобов'язань за римським приватним правом та у сучасному цивільному праві України // Юридический весник. - 2004. - № 4. - С.110-116.

Северова О. Представництво за римським правом // Юридический весник. - 2000. - № 4. - С.112-115.

Сильвестрова Е. Проблемы развития системы источников права в постклассическую эпоху (IV-VI н.э.) // Весник Древней истории. - 2007. - № 4. - С.178-183.

Сморчков А. Источники и характер магистратского права на ауспиции: анализ акта Renuntiatio // Весник древней истории. - 2010. - № 1. - С. 31-49.

Соколинський Д. Притримання у римському праві // Вісник Одеського ін-ту внутр. справ. - 2005. - № 3. - С.156-162.

Спиченко Н. Правовое положение вольноотпущенника в эпоху Римской империи // Весник древней истории. - 2006. - № 1. - С. 23-39.

Тарнавська А. Правовий та юридичний статус особи у Древньому Римі // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. - 2009. - № 1. - С.199-204.

Харитоновна О. Циклічний розвиток європейської цивілізації як чинник рецепції античного права // Середньовічна Європа: погляд з кінця XX століття: матеріали міжнародної наукової конференції. Чернівці, 2000. - С. 12-17.

Шаркова І. Добросовісність (bona fides) в системі понять римського приватного права // Юридична Україна. - 2006. - № 12. С. 56-60.

Шаркова І.М. Римське приватне право (казуси добросовісності) : навч. посіб. / Нац. акад. прав.наук України, НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф.Г. Бурчака. - К.: НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України, 2013. - 103 с.

16. Інформаційні ресурси

Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>

Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законотворча діяльність Верховної Ради України : Законопроекти : Пошук за реквізитами. URL:: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2.

Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. URL: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>

Президент України : офіційне інтернет-представництво : Офіційні документи. - URL: <http://www.president.gov.ua/documents/>.

Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України : Нормативно-правова база :База документів : Пошук документів за реквізитами. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.

Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. URL: <http://ovu.com.ua/>.

НаціональнабібліотекаУкраїни імені В. І.Вернадського : Інтернет- Сторінка. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. URL: http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.

НаціональнабібліотекаУкраїни імені В. І.Вернадського : пошукова система сайту: Система каталогів і картотек : Каталог книжкових видань .URL: <http://www.nbuv.gov.ua/db/opac.html>.

НаціональнабібліотекаУкраїни імені В. І.Вернадського :пошукова система сайту: Система каталогів і картотек: Електронна бібліотека авторефератів дисертацій: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ard.html>..

Сайт журналу «Право України» (електронний варіант). URL: <https://pravoua.com.ua/ru/users/login/>

Сайт журналу «Юридичний вісник України». URL: <http://www.yurvisnyk.in.ua/index.php/yuridichnij-visnik-1-2009.html>